

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobkyně: **X. X.**, zastoupená Mgr. Ondřejem Novákem, advokátem se sídlem Farní 19, Frýdek-Místek, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 11. 6. 2019, č. j. 33 Az 6/2018 – 192,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Ondřeji Novákovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **4 114 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobkyně nese stát.

Odůvodnění:

[1] Žalobkyně podala dne 3. 9. 2015 žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. O mezinárodní ochranu požádala z důvodu své příslušnosti k církvi *Yin Xing Cheng Yi* („*Skrze víru se stát spravedlivým člověkem*“ či „*Díky víře získat spravedlnost*“). Konkrétně uvedla, že se v Čínské lidové republice obává náboženského útlaku a pronásledování. Hrozí jí zadržení za to, že je křesťanka. Její matka je rovněž členkou uvedené náboženské skupiny a byla zatčena policií. U žalobkyně doma byla provedena domovní prohlídka, o čemž se dozvěděla od otce. Žalobkyně musela kvůli své víře ukončit studium na vysoké škole a poté si nemohla najít práci, pomáhali jí souvěrci. Zároveň uvedla, že neměla možnost využít vnitřního přesídlení, protože k pronásledování křesťanů dochází na celém území Číny.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 7. 2. 2018, č. j. OAM-754/ZA-ZA04-ZA16-2015, rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany žalobkyni podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „*zákon o azylu*“), neboť neshledal, že jí v zemi původu hrozí pronásledování z náboženských důvodů či bezprostřední nebezpečí vážné újmy.

[3] Na základě podané žaloby Krajský soud v Brně (dále jen „*krajský soud*“) rozsudkem ze dne 11. 6. 2019, č. j. 33 Az 6/2018 – 192, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dospěl totiž k závěru, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a pro nedostatečné individuální vyhodnocení azylového příběhu žalobkyně. Žalovanému vytkl, že mezinárodní ochranu žalobkyni neudělil, aniž by relevantním způsobem zpochybnil věrohodnost její výpovědi anebo tvrzení uplatněná v jejím azylovém příběhu. Žalovaný nezohlednil konkrétní postavení a osobní situaci žalobkyně a ničím nepodložil závěr, že azylový příběh pouze vygradovala a nikdy ve vlasti ohrožena nebyla. Žalobkyně přitom opakovaně v průběhu pohovorů uvedla, že z důvodu náboženského vyznání byla zadržena její matka, u ní doma byla provedena domovní prohlídka a žalobkyně musela ukončit studium na vysoké škole. Podle krajského soudu tak nelze *a priori* vyloučit závěr, že žalobkyni vedly k opuštění vlasti náboženské důvody. Jakožto nepřezkoumatelné označil krajský soud i závěry žalovaného o tom, že žalobkyně měla možnost využít vnitřního přesídlení v rámci Číny. Krajský soud nepřisvědčil ani tvrzení, že žalobkyně přicestovala na území ČR bezproblémově v rámci organizované skupiny a z ekonomických důvodů. Ani tyto závěry totiž žalovaný nezdůvodnil dostatečně a založil je toliko na domněnkách a spekulacích. Podle krajského soudu dále žalovaný řádně neposoudil otázku bezpečnosti návratu žalobkyně jako neúspěšné žadatelky o mezinárodní ochranu zpět do Čínské lidové republiky. K posouzení této otázky si musí žalovaný opatřit aktuální informace o zemi původu a vyhodnotit je v kontextu individuální situace žalobkyně. Krajský soud rovněž označil za nepřezkoumatelnou tu část odůvodnění rozhodnutí žalovaného, která se týkala neudělení doplňkové ochrany žalobkyni, neboť ji shledal paušalizovanou a povrchní. Žalovaný musí v dalším řízení podrobně zkoumat důvodnost obav žalobkyně z nelidského zacházení či zatčení po návratu do vlasti.

[4] Žalovaný (dále jen „*stěžovatel*“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“).

[5] Stěžovatel v kasační stížnosti setrval na svém závěru, že žalobkyně nebyla v Číně pronásledována ve smyslu zákona o azylu a k opuštění vlasti ji vedly spíše důvody ekonomické. Mohla se také případně vyhnout problémům využitím institutu vnitřního přesídlení. Svoje kasační námitky rozdělil do dvou oblastí. V první stěžovatel namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů a neprovedení navržených důkazů bez řádného zdůvodnění. Druhá oblast zahrnuje námitky proti závěrům krajského soudu, které nemají podle stěžovatele oporu ve spise, anebo byly vyvozeny z nezákonně provedených důkazů.

pokračování

[6] Stěžovatel dále na více místech kasační stížnosti poukázal na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „*ESLP*“) ze dne 19. 10. 2017 ve věci *Y. L. proti Švýcarsku*, stížnost č. 53110/16, z něhož na podporu svých závěrů obsáhle citoval. Krajský soud neprovedl důkaz tímto rozhodnutím, jak stěžovatel navrhoval, a dospěl tak v napadeném rozsudku k nesprávnému právnímu posouzení. Krajský soud situaci žalobkyně nehodnotil komplexně a vzhledem k tomu, že své úvahy nepodložil dostatečnými věcnými důvody, je napadený rozsudek rovněž nepřezkoumatelný. Stěžovatel též v kasační stížnosti odkázal na jiná rozhodnutí krajských soudů, ve kterých správní soudy v obdobných případech týkajících se čínských křesťanů rozhodnutí stěžovatele aprobovaly a s jeho závěry se ztotožnily. Krajskému soudu také vytkl, že při svém rozhodování vycházel ze Zprávy veřejné ochránkyně práv o šetření z vlastní iniciativy ve věci neudělení mezinárodní ochrany ze dne 31. 10. 2018, č. j. KVOP-46235/2018 (dále jen „*zpráva VOP*“). Jde totiž pouze o předběžnou zprávu o výsledcích šetření a konečná zpráva bude vyhotovena teprve po vyjádření ministra vnitra. Navíc je tato zpráva jednostranná, neboť veřejná ochránkyně práv zahájila šetření z podnětu skupiny čínských křesťanů. Veřejná ochránkyně práv nadto nesmí podle platných předpisů nijak zasahovat do rozhodovací činnosti soudů. Krajský soud tedy nemohl závěry z této zprávy nikterak reflektovat.

[7] Přijatelnost kasační stížnosti spatřuje stěžovatel v tom, že krajský soud zásadním způsobem pochybil při výkladu hmotného či procesního práva a nerespektoval ustálenou a jasnou judikaturu (aniž by k tomu uvedl podrobnosti). Podle něj navíc posuzovaný případ přináší právní otázky, které dosud nebyly judikaturou Nejvyššího správního soudu řešeny a je nezbytné k nim vyslovit názor (tyto právní otázky nekonkretizoval).

[8] Žalobkyně se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila se závěry krajského soudu vyslovenými v napadeném rozsudku. Uvedla, že řadou meritorních i procesních vad je zatíženo rozhodnutí stěžovatele, jehož závěry nemají oporu v obsahu správního spisu. Se stěžovatelem nesouhlasila ani v otázce možnosti vnitřního přesídlení, neboť ji neposoudil dostatečně. Ke stěžovatelem namítané „organizovanosti“ skupiny čínských křesťanů žalobkyně konstatovala, že dalším možným vysvětlením je, že hybatelem přesunu vícero žadatelů o azyl do ČR mohla být například lepší vízová a cestovní situace v důsledku prohlubování česko-čínských vztahů. Ačkoli je tato teorie pouhou domněnkou, lze ji označit za stejně pravděpodobnou jako teorii stěžovatele o ekonomické migraci, která nebyla ničím podložena. K poukazům stěžovatele na odlišná rozhodnutí krajských soudů žalobkyně připomněla, že sám stěžovatel v obdobných případech vydal okolo 10 % rozhodnutí, jimiž (při shodné argumentaci žadatele jako v této věci ukončené nepřiznanou mezinárodní ochranou) mezinárodní ochranu udělil. Žalobkyně též zdůraznila, že Nejvyšší správní soud v recentní judikatuře na stěžovatelem přdestřené otázky již opakovaně odpověděl, a to dostatečně konkrétně. Navrhla proto, aby byla kasační stížnost odmítnuta pro nepřijatelnost, popřípadě zamítnuta jako nedůvodná.

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí,

proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a za stěžovatele jedná v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. osoba s příslušným právnickým vzděláním.

[10] Vzhledem k tomu, že se jedná o kasační stížnost podanou ve věci mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se dále zabýval v souladu s § 104a s. ř. s. tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a zda je tedy ve smyslu uvedeného ustanovení přijatelná. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního zdejší soud podrobně vyložil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS (všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které doposud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, kterou jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná z důvodu potřeby učinit judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a navíc nelze vyloučit, že k tomuto nerespektování bude docházet i v budoucnu; b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Výše uvedené se přiměřeně aplikuje i v situaci, je-li stěžovatelem žalovaný správní orgán (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 – 59, č. 1143/2007 Sb. NSS).

[11] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[12] Nejvyšší správní soud v posuzované věci podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu neshledal. Stejně tak nedospěl k závěru, že by rozsudek krajského soudu byl zatížen nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů. Krajský soud obsáhle a srozumitelně v napadeném rozsudku vysvětlil a zdůvodnil, proč přistoupil ke zrušení rozhodnutí stěžovatele, z jakých důkazů a skutečností přitom vycházel a proč některé z navrhovaných důkazů neprovedl. Při odůvodňování rozsudku tak krajský soud postupoval v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (srovnej např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, č. 133/2004 Sb. NSS).

[13] Ve vztahu k namítanému nesprávnému právnímu hodnocení skutkového stavu věci Nejvyšší správní soud podotýká, že se v rozsudku ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019 – 77 (publ. pod č. 3924/2019 Sb. NSS), zabýval obdobnou skutkovou a právní situací čínského státního příslušníka křesťanského vyznání, který v Číně sice neutrpěl žádný konkrétní akt pronásledování, avšak přesto tvrdil, že je u něj přítomen odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství. Tímto rozsudkem Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a jemu předcházející rozhodnutí žalovaného (stěžovatele) o neudělení mezinárodní ochrany, přičemž v odstavci 23 odůvodnění zdůraznil, že má „[p]osuzování odůvodněných obav z pronásledování prospektivní povahu, takže není zcela nezbytné, aby žadatel o mezinárodní ochranu v minulosti již konkrétní akt pronásledování

pokračování

utrpěl.“ Odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu proto může být shledán i v případě příslušníka určitého náboženského společenství, který v minulosti nebyl vystaven žádnému konkrétnímu aktu pronásledování. Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že stěžovatel se měl v řízení podrobně zabývat otázkou, zda již z důvodu samotného členství ke skupině čínských křesťanů je či není přiměřeně pravděpodobné, že žadatel bude v budoucnu v zemi původu vystaven pronásledování. Pro posouzení neexistence hrozby pronásledování nebyla v posuzované věci dostačující ani nekonkrétní úvaha stěžovatele o možnosti vnitřního přesídlení (takovou úvahu učinil stěžovatel i v nynější věci, viz str. 24 a str. 36 jeho rozhodnutí).

[14] K argumentům stěžovatele založeným na bezproblémovém a údajně organizovaném odchodu žalobkyně ze země původu se Nejvyšší správní soud již v minulosti vyjádřil tak, že nebezpečí pronásledování nelze vyloučit pouze proto, že žadatel o mezinárodní ochranu bez problémů vycestoval ze země původu. Státní orgán, který je příslušný k vydávání cestovních dokladů, nemusí vždy za všech okolností disponovat informacemi o akcích všech státních složek plánovaných proti určitým subjektům či seznamem tzv. „nepohodlných“ osob (srovnej rozsudek ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017 – 40). Disponoval-li stěžovatel informacemi, že odchod žalobkyně byl organizován třetími osobami z důvodu, který by udělení mezinárodní ochrany vylučoval, měl je odpovídajícím způsobem vtělit do odůvodnění správního rozhodnutí (viz odst. 47 až 50 výše citovaného rozsudku č. j. 9 Azs 39/2019 – 77). Stěžovatel v kasační stížnosti dále obsáhle argumentuje rozhodnutím ESLP ve věci *Y. L. proti Švýcarsku*. I na tuto argumentaci již zdejší soud dříve reagoval, a to zejména v odstavci 34 rozsudku č. j. 9 Azs 39/2019 – 77. Věřohodností žadatele o mezinárodní ochranu s ohledem na uvádění nepravdivých informací v žádosti o vízum se kasační soud zabýval v odstavcích 42 až 46 uvedeného rozsudku, možnosti vnitřního přesídlení se věnoval v odstavcích 30 až 32 tohoto rozsudku. Konečně otázku nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu Nejvyšší správní soud řešil v odstavcích 51 až 56 citovaného rozsudku. V nynějším případě stěžovatel doplnil svou argumentaci také o námitku, že krajský soud nemohl při svém rozhodování žádným způsobem vycházet ze zprávy VOP. I s otázkou použití zpráv a stanovisek veřejného ochránce práv ve správním soudnictví se však rozsudek č. j. 9 Azs 39/2019 – 77, vypořádal, a to v odstavci 18.

[15] S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že v rozsudku č. j. 9 Azs 39/2019 – 77, se Nejvyšší správní soud vypořádal se všemi námitkami, které žalovaný v nyní podané kasační stížnosti uplatnil v postavení stěžovatele. Tímto rozsudkem kasační soud sjednotil rozdílnou judikaturu krajských soudů a komplexně se vyjádřil k hodnocení situace čínských křesťanů žádajících v České republice o mezinárodní ochranu (za obdobných skutkových okolností, jaké jsou dány v nyní posuzovaném případě). Proto na tento rozsudek Nejvyšší správní soud v dalších podrobnostech odkazuje. Dále lze pro úplnost odkázat například na usnesení ze dne 3. 10. 2019, č. j. 10 Azs 258/2019 – 35, ze dne 31. 10. 2019, č. j. 9 Azs 222/2019 – 32, ze dne 4. 12. 2019, č. j. 4 Azs 333/2019 – 34, ze dne 27. 11. 2019, č. j. 8 Azs 232/2019 – 41, či ze dne 16. 4. 2020, č. j. 3 Azs 72/2019 – 33. V těchto usneseních zdejší soud (s odkazem na citovaný rozsudek č. j. 9 Azs 39/2019 – 77)

kasační stížnosti stěžovatele (žalovaného) ve věcech jiných čínských příslušníků menšinových křesťanských církví rovněž odmítl jako nepřijatelné. Jednotná judikatura zdejšího soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání.

[16] Stěžovatel v kasační stížnosti sice obecně uvádí, že krajský soud nerespektoval ustálenou judikaturu, nicméně konkrétní takovou judikaturu v této souvislosti neuvedl. Nejvyšší správní soud ani neidentifikoval žádné „*právní otázky, které by dosud nebyly judikaturou Nejvyššího správního soudu řešeny*“ v souvislosti s projednávanou věcí – ostatně stěžovatel tyto otázky v kasační stížnosti konkrétněji neupřesnil. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti vychází z § 60 odst. 3, věty první s. ř. s., ve spojení s 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[18] Zástupcem žalobkyně byl usnesením krajského soudu ze dne 14. 3. 2019, č. j. 33 Az 6/2018 – 100, ustanoven Mgr. Ondřej Novák, advokát se sídlem Farní 19, Frýdek-Místek. Odměnu a hotové výdaje ustanoveného zástupce hradí podle § 35 odst. 10 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. stát. Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci přiznal odměnu za jeden úkon právní služby, kterým je sepsání vyjádření ke kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) – dále jen „*advokátní tarif*“]. Nejvyšší správní soud naopak nepřiznal ustanovenému zástupci odměnu za poradu s klientkou [úkon právní služby ve smyslu [§ 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu], kterou si nárokoval, neboť ustanovený zástupce ničím nedoložil, že by se tato porada konala, ani neprokázal, že přesahovala jednu hodinu (pouze obecně avizoval, že porada „*nutně musela předcházet*“ sepsání písemného vyjádření). Nejvyšší správní soud zohlednil i tu skutečnost, že Mgr. Ondřej Novák žalobkyni zastupoval již v řízení před správním orgánem, a byl proto s věcí důkladně seznámen. Zároveň jejím jménem podával i žalobu ke krajskému soudu. Ze stejného důvodu soud rovněž nevyhověl požadavku na zvýšení tarifní odměny za úkony právní služby na dvojnásobek podle § 12 odst. 1 advokátního tarifu pro užití cizího jazyka a celkovou složitost věci. Jelikož nebyla porada doložena, není pro věc relevantní úvaha o zvýšení tarifní odměny na dvojnásobek pro komunikaci v cizím jazyce, kasační stížnost byla podána v jazyce českém. Úkony, které ustanovený zástupce ve věci učinil, nebyly mimořádně obtížné ve smyslu § 12 odst. 1 advokátního tarifu.

[19] Za provedený úkon právní služby spočívající v sepsání vyjádření ke kasační stížnosti náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, ve spojení s § 7 bodem 5 téhož předpisu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ustanovenému advokátovi tedy náleží odměna ve výši 3 400 Kč a dále částka odpovídající DPH ve výši 21 % (tzn. 714 Kč), jehož je ustanovený zástupce plátcem, což řádně doložil (§ 14a odst. 1

pokračování

advokátního tarifu). Celkem mu tedy náleží odměna ve výši 4 114 Kč. Tuto částku Nejvyšší správní soud vyplatí k rukám zástupce žalobkyně do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. května 2020

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu